

In vogelvlucht

Rijstkorrelzand masseert de voeten
• Schiereiland Sinis

Op zoek naar wilde paarden
• Giara di Gesturi

Op zoek naar wilde paarden
• Su Nuraxi

Waar een powervrouw regeerde
• Oristano

Giganten van zand.

Zeezicht met een sundowner
• Nebida

Riviera-feel
• Carloforte

Waar mosselzide wordt gesponnen
• Sant'Antioco

Spiritueel bijtanken
• Santa Cristina

Zoete verleiding: noga van amandelen en honing
• Tonara

Wandelparadijs
• Punta La Marmora

Gevels als schilderijen.
• San Sperate

Er was eens een archeoloog die een nuraghe ontdekte...

Rotsen die kleur bekennen
• Arbatax

Bansardo onderscheiden zvenimmet? Zo ging dat vroeger

Hier groeien de citroenen
• Muravera

Wat een strand!
• Costa Rei

Dansen door de nacht
• Villasimius

Hallo, levendige eiland-metropool!
• Cagliari

Als de tijd stilstaat
• Tratalias

Zwaaien naar Tunesië
• Costa del Sud

Sardinië — een groot eiland naast Italië. Gewoon kriskras eroverheen. Veel wit, veel blauw, veel groen en een beetje glamour.

Van hot naar her

Klein continent — aan de kust botst de diepblauwe zee op steile kliffen en stranden van fijn zand. In het binnenland is Sardinië bijna 1850 m hoog. Verder: geurige bossen, groene valleien, kabbelende beekjes en een rijk dierenleven.

Strand

Het is niet verwonderlijk dat de stranden van Sardinië regelmatig in de top tien van mooiste strandbestemmingen ter wereld staan. Het eiland heeft meer dan 240 *spiagge* om uit te kiezen. Fijn zand, kiezel of rotsachtig, verlaten of hip en trendy – elk strand heeft zijn eigen charme. Aanraders: de baaien van de Maddalena-archipel, de stranden van de beroemde Costa Smeralda, de be kroonde stranden van de Golfo di Orosei en de goudgele duinstranden van de Costa Verde. Kies zelf je eigen droomstrand!

Stap voor stap

Het eenzame gebergte Gennargentu en het moeilijk toegankelijke massief van de Supramonte zijn ideale bestemmingen voor wandeltochten in de lente of de herfst. Sprookjesachtige natuurpaden, karstgrotten, mysterieuze ruïnes uit de bronstijd en enorme canyons zorgen tijdens de wandeling voor steeds nieuwe verrassingen.

Authentieke steden

Ondanks de nodige architectonische missers mogen de steden gezien worden. Cagliari, Alghero, Oristano, Castelsardo en Carloforte beschikken over een prachtige ligging aan zee, een mediterraan klimaat en een relaxte sfeer. Hier kun je je onderdompelen in een levendige stadscultuur en je mengen met de locals in cafés en bars en tijdens de avondlijke *passaggiata*.

Het ruikt naar belegen schapenkaas en ham, naar geroosterde geitenkaas, pane carasau, harder, zeebrasem en kreeft – Sardinië is een eiland vol culinaire verrassingen. Proef ook de ambachtelijke aardappelravioli *culurgioni* en de heerlijke taartjes genaamd *pardulas*.

De nuraghe als blikvanger

Ronde torens uit een ver verleden tekenen nog altijd het landschap van Sardinië. Tot nu zijn meer dan zeventuizend van deze opvallende en mysterieuze torenstructuren uit de bronstijd geïdentificeerd. De vraag waarvoor ze werden gebruikt is nog altijd niet definitief beantwoord. Waarschijnlijk waren het verdedigingswerken – als woningen waren ze duidelijk niet geschikt.

In feeststemming

Van klassieke folkloristische optochten tot wilde ruitfeesten: op Sardinië valt altijd wel wat te vieren. Naar verluidt zouden er meer dan duizend feesten op het eiland zijn – elk gehucht heeft er al twee of drie, vaak met curieuze oude gebruiken. Vier ze vooral mee!

Komt het sardineblikje uit Sardinië? Zeker niet! Maar de naam zou wel degelijk van het eiland zijn geleend. Vroeger zwommen de visjes in grote aantallen voor de kust. Nu doet alleen de aanblik van de drukke stranden in het hoogseizoen nog aan een tot de rand gevuld sardineblikje denken.

‘*Chentu concas, chentu berrittas*’ – honderd hoofden, honderd mutsen – wordt gezegd over de Sardiniërs.

In de rust ligt de kracht

In de zomer kan het druk worden in de kustgebieden, maar ook dan stralen de dorpen in het binnenland nog een landelijke rust uit. Zelfs de grotere dorpen hebben hun charme weten te bewaren. Hoe dichter bij het hart van het eiland, hoe authentieker en eenzamer het wordt. Hier is de natuur de baas. Er zijn kurkeiken, kastanjebomen en bergen waarboven wolken zich ophopen. In de gehuchten heerst een ontspannen sfeer: oude mannen die nog Sardijs spreken zitten op het dorpsplein en genieten van hun eigen ‘chatroom’ in de openlucht. Niets kan hun rust verstoren. In de herberg komen noedels met wildzwijnsaus op tafel en vult een robijnrode cannou het glas. Wat blijkt: deze relaxte manier van leven is besmettelijk...

Cagliari en het zuiden

Stranden en volop cultuur — Cagliari is de hoofdstad én het kloppende hart van het eiland. Hier komen verleden, heden en toekomst samen. Paradijselijke stranden liggen vlakbij, terwijl in de Marmilla een weldadige stilte wacht.

blz. 17

Castello van Cagliari ★

Voor het beste overzicht over de burchtwijk: klim omhoog en kijk dan naar beneden. Of gebruik de lift om je vanuit het nu naar de middeleeuwen te *beamen*. Smalle steegjes bepalen de sfeer. En het uitzicht? Ronduit sensationeel!

blz. 35

Sundowners boven de stad

Voordat de zon de dag vaarwel zegt, ontsteekt zij een schitterend siervuurwerk, dat je bijvoorbeeld kunt volgen vanaf het terras van het Caffè Libarium Nostrum in Cagliari.

Kun jij alle olifanten in de Torre dell'Elefante van Cagliari vinden?

Erin duiken

blz. 37

Een groet van de oude Romeinen

Nora was ooit een echte Romeinse stad met een theater – nu is het een ideale locatie voor zomerse evenementen.

blz. 40

Zandduinen

Fijn wit zand. Helaas is het strand Sabbie Bianche slechts drie maanden per jaar toegankelijk.

blz. 44

Artistiek dorp

Pinuccio Sciola begon met het beschilderen van muren in San Sperate, waarna ook de rest van het dorp inspiratie vond.

blz. 49

Als stenen konden spreken ★

... dan zou de nuraghe Su Nuraxi zeker veel te vertellen hebben. Dit bastion uit de bronstijd, een van de grootste vestingen aan de westkant van de Middellandse Zee, is in tien jaar tijd vrijgelegd en sinds 1997 UNESCO Werelderfgoed.

blz. 51

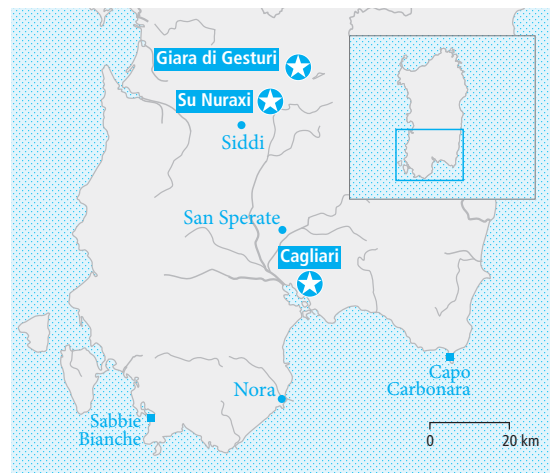
De laatste wilde paarden ★

Het zijn er ongeveer vijfhonderd. Ongetemd en bijna onafhankelijk van de mens leven ze het hele jaar op de hoogvlakte Giara di Gesturi.

blz. 51

Niet goedkoop, wel zeer goed

Roberto Petza is een van de creatiefste chef-koks van het eiland. Zijn restaurant S'Appostu in Siddi is een culinair bedevaartsoord.

De inwoners van Cagliari zijn dol op zee-egels. Er wordt brood en witte wijn bij geserveerd. Maar alleen in de herfst en winter, want in de zomer wordt er niet gevangen.

blz. 58

Per boot naar de Capo Carbonara

Dagelijks vaart Roberto met zijn gasten naar het schiereiland Capo Carbonara. Aan alles is gedacht. Een relaxte dag op en in zee – met zwempauzes, goed eten en aangenaam gezelschap.

Fraai is het uitzicht vanaf de zadelvormige rots Sella del Diavolo aan de baai van Cagliari. Satan zou het 'duivelszadel' zijn verloren toen hij door engelen werd verjaagd.

beleven

Vanuit de stad naar het strand en terug

S

Su Giudeu, Porto Giunco, Scoglio di Peppino – de hele zomer deelt de lokale bevolking de stranden in het zuiden van Sardinië met toeristen. Hier ontsnappen ze aan de beslommingen van alledag en genieten ze van een vleugje vrijheid. Costa Rei, Villasimius, Pula en Chia zijn topbestemmingen in Sarrabus en aan de Costa del Sud.

Wie even genoeg heeft van zon, zand en zee, gaat op ontdekkingsstocht door Cagliari. De populaire hoofdstad van het eiland, die sinds 2016 ook de status

van ‘metropolitane stad’ heeft, nodigt uit tot shoppen, sightseeing en uitgaan. Rondom Cagliari kun je bovendien flamingo’s spotten en heerlijk relaxen. Een uitstapje naar het heuvelachtige binnenland van Marmilla toont het landelijke Sardinië. In de verspreid liggende boerendorpen lijkt de tijd te hebben stilgestaan, toeristen komen hier zelden. Druk kan het wel worden bij de door UNESCO bekroonde, uit de bronstijd daterende nuraghevestiging Su Nuraxi bij Barumini – maar laat je daar vooral niet door weerhouden om zelf een kijkje te gaan nemen. Hogerop, op het geïsoleerde plateau van Gesturi, leven wilde paarden tussen kurkeiken, cistusrozen en moerassige meren.

TER ORIËNTATIE

Internet: sardegnaturismo.it/en/places; cagliariturismo.it

Internationale luchthaven: Aeroporto Mario Mameli Cagliari-Elmas, blz. 227.

Veerboten: verbindingen met Civitavecchia, Napels en Palermo; cruisehaven.

Auto: vanuit Cagliari gaat de SS131 (Carlo Felice) noordwaarts door de Campidano, de SS130 leidt naar Iglesias. In het weekend en in het hoogseizoen is het druk op de SS195 naar de zuidkust en op de kustweg SP17, die oostwaarts naar Villasimius gaat. De oude SS125 Cagliari-Monte dei Sette Fratelli-Muravera is bochtig maar schilderachtig. Sneller gaat het via de nieuwe SS125, die met een omweg oostelijk langs de bergen gaat.

Trein: treinen van Trenitalia rijden vanuit Cagliari naar alle grotere plaatsen (behalve Nuoro). Vanaf station Monserrato gaat een smalspoorlijn naar het noorden.

Bus: ARST-bussen komen in alle grotere stadjes en dorpen.

Cagliari E/F13/14,

Kaart 2, stadsregio Cagliari

Tot in de jaren 90 van de vorige eeuw was een bezoek aan de havenstad Cagliari (spreek uit: Kaljari, nadruk op de eerste ‘a’) geen onverdeelde genoegen: te veel lawaai en te veel verkeer in te smalle straten, overall afval en een oud centrum met verwaarloosde gevels. Maar enkele jaren geleden werden grote delen van de stad autovrij verklaard, terwijl straten en huizen stukje bij beetje op historisch verantwoorde wijze werden gerestaureerd. Zo veranderde het compacte stadshart in een soort openluchtmuseum vol middeleeuwse architectuur. Toch is de eilandhoofdstad zeker geen museum. Ingedeelde zelfs: Cagliari heeft zich – mede dankzij een jonge burgemeester die investeert in infrastructuur en milieubescherming (blz. 227) – tot een krachtige, leefbare en ambitieuze stad ontwikkeld.

Met zijn ruime pleinen en historische gebouwen, zoals het neoklassieke stadhuis en het Bastione di Saint Remy, oogt Cagliari als een grote stad. Daarbij zorgen de inwoners, onder wie veel studenten, jonge gezinnen en creatieve geesten, voor een kosmopolitisch tintje. Cagliari oefent dan ook een sterke aantrekkingskracht uit, vooral op de jongere generaties. Zij komen af op de universiteit en talrijke andere opleidingen, de goede vrijetijdsmogelijkheden, het levendige culturele aanbod, de moderne dienstensector en tal van banen in de raffinage-industrie en het toerisme. Met als keerzijde een leegloop van het platteland.

Een van de grootste toeristische troeven van Cagliari is de ligging aan zee, met onder meer een populaire strandpromenade en zoutpannen en lagunes in de omgeving. Gezinnen vinden hier volop ruimte om te spelen en te ontspannen.

FACTCHECKING

F

Inwoners: 154.249, stadsregio 431.538; grootste stad van het Italiaanse, in de Middellandse Zee gelegen eiland.

Belang: hoofdstad van Sardinië en metropolitane stad (Città Metropolitana di Cagliari).

Eerste indruk: relaxed mediterraan.

Tweede indruk: gastvrij, open, nieuwsgierig.

Bijzonderheden: regionaal bestuurscentrum, universiteit, thuisbasis van voetbalclub Cagliari Calcio.

Burchtwijk

Terug naar de middeleeuwen

Cagliari werd in de 8e eeuw v.Chr. gesticht door de Feniciërs en kreeg in 27 v.Chr. de felbegeerde Romeinse stadsrechten. Desondanks raakte de stad daarna in verval. Pas in de 13e eeuw onderkenden de Pisanen de potentie van deze plek tussen de Capo Sant’Elia, de zee en de zoutmeren. Zij bouwden een gigantische burcht op een kalkstenen rots achter de kaap. Daaromheen verrees de burchtwijk of **Castello**, inclusief een citadel. Vanaf het hoogste punt van deze wijk heb je het beste uitzicht over de stad en de baai van Cagliari, die zich, in de woorden van de Engelse schrijver D.H. Lawrence, ‘uit de diepte plotseling opent als een roosvormig, naakt, amber juweel’.

In de Casteddu è susu, zoals de oude Sardiniërs de burchtwijk noemen, bevonden zich de voorname huizen en gebouwen van de regering, de bestuurders en de kerk. De burchtwijk dankt zijn charme aan de smalle straatjes, waarvan sommige worden overspannen door

Edel vocht in eiken vaten

Wijnicoon Sella&Mosca — het bekende wijnhuis bij Alghero is een van de gerenommeerdste wijnmakerijen op het eiland. Hier worden populaire rode en witte wijnen geproduceerd die al talrijke keren zijn bekroond.

Wijnstokken zover het oog reikt, hier en daar onderbroken door bloeiende oleanderbomen, palmen, zeedennen en *macchia*. Palen en wijnstokken staan netjes in het gelid en worden op een hoogte van 2 tot 4 m door gespannen draden ondersteund. Tussen de rijen staan plukjes groen gras. Aan de takken rijpen rode cannonau- of witte vermentino- en torbatodruiven. Het grootste deel van de wijngaarden van het toonaangevende wijnhuis Sella&Mosca ligt in de zonovergoten laagvlakte van Nurra, even buiten Alghero. De geschiedenis van de wijnmakerij, bestaande uit 650 ha wijngaarden en een oud landhuis, gaat meer dan honderd jaar terug. Nu beschikt het wijnhuis over moderne productiefaciliteiten en is het een van de belangrijkste bedrijven op Sardinië.

Van het eiland naar de rest van de wereld

Sella&Mosca is meer dan zomaar een wijnhuis. De goede wijnen en de met allerlei verrassende details doorspekte rondleidingen, die je meenemen door het wijngoed en het kleine museum, inspireren wijnliefhebbers van heinde en verre. Na een korte film, die een beeld

geeft van de geschiedenis van de wijnmakerij en uitleg geeft over de geteelde druivensorten, leidt de gids je door het oude herenhuis naar de historische wijnmakerij uit 1903. Tot in de jaren 70 werden binnen deze oude muren druiven geperst en verder verwerkt tot wijn. Nu rijpen hier rode wijnen van topkwaliteit in eikenhouten vaten (*barriques*). De wijn zelf wordt inmiddels gemaakt in een moderne wijnmakerij naast de sfeervolle oude gebouwen. De volgende stop is de wijnkelder Marchese di Villamarina, waar de cabernet sauvignon anderhalf jaar in het vat wordt bewaard – en vervolgens nog eens voor eenzelfde periode in de fles. Vanuit de kelder wandel je naar het kleine museum, dat de geschiedenis van het bedrijf illustreert aan de hand van oude foto's uit de tijd van de oprichting, historische wijnpersen en andere werktuigen.

Tot zo'n 150 geleden groeide er geen enkele druif in de vlakte van Nurra. Het waren de Piëmontezen Erminio Sella

Sella&Mosca is een van de grootste wijnhuizen in Europa als je kijkt naar de oppervlakte aan wijngaarden

